

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 2. Duplex rejicitur sententia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

essentiale composito; aliisque innumeris in locis dari formam substantialem in omni composito docet tanquam verum, & tanquam quid certum statuit.

2. Prima ratio huius Conclusionis petenda est ex nostro rationali animo, quem esse formam informantem, & existentem est fide sanctum, vt ostendam Controversi. 1. de anima Punct. 3. & ratio ipsa conuincit à posteriori desumpta ex illius immobilitate, ex merito & demerito voluntatis, ex libertate illius, ex actibus intellectus & voluntatis, reliquarumque potentiarum, quæ omnia accidenti competere repugnant, vt ipso naturæ lumine notum est: ex nostro animo rationali gradum facimus ad reliqua viuientia præcipue sensitua, in quibus plures operationes inuenimus similes aliquibus, quas exercent ratione animæ, illas videlicet, quæ correspondent gradui viuientis, in quo conueniunt, sensationes videlicet in viuentibus sensituius, & modus se nutriendi in vegetatiuis: ergo datur aliquod principium radicale ex quo oriuntur hæ oppositiones similes rationali secundum illam rationem, in qua conuenit cum illo: ergo sicut in homine principium sentiendi est substantia, ita in equo erit similiter substantia.

3. Vniuersalius ex eadem operationum similitudine, probò dari principium aliquod radicale, quod sit substantia: In omnibus compositis eiusdem speciei, siue viuentibus, siue non viuentibus dantur accidentia similia, in quorum productionem, & conseruationem propendit compositum: Sed hæc propensio non est propria materiæ, quæ ex se est indifferens, vt habeat hæc vel illa accidentia: ergo oritur ex alio principio constitutio compositi, cuius propria sunt hæc accidentia; hoc non esse accidens, sed substantiam, sic probò. Quando aqua amittit frigiditatem, & quodlibet aliud compositum quancumque ex primis qualitatibus illi innatam eo ipso quod absit contrarium, statim se restituit in pristinam qualitatem: ergo hæc qualitas oritur ab alio principio distincto à qualitatibus, quæ non possunt se inuicem producere; frigiditas enim amissa non potest ab alia qualitate specie distincta produci, neque potest intentio frigiditatis amissæ produci ab aliis gradibus frigiditatis in eodem subiecto permanentibus, quia si lignum vel aliud compositum amittat gradum aliquem frigiditatis non debet: etiam si alij plurimi permaneant in eodem ligno, non recuperat gradum frigiditatis amissæ: ergo hæc restauratio non fit à frigiditate superstitente, sed à forma alia substantiali; quia si fieret à frigiditate, in illo composito citius fieret, in quo maior frigiditas formalis permaneret, quod non ita fieri oculis cernitur.

4. Rursus hæc accidentia, quæ semper comitantur compositum huius speciei vel sunt connexa ipsa inter se sine aliquo ordine prioris, & posterioris, vel in aliqua prima radice: non ipsa inter se, quia in equo datur visio similis visioni hominis; & in homine connectitur cum actibus & potentiis, cum quibus in equo non connectitur, deinde quia hæc connexio vt probatum est exemplo aquæ restituentis se in pristinam frigiditatem; est ratione alicuius principij actiui in pluribus accidentibus, quæ sibi non possunt esse inuicem causæ: ergo est in aliqua radice ex qua oriatur: ergo illa erit primus actus materiæ, & quæ primò & per se ordinatur ad constituendum compositum, quod ad illam non supponitur, & reliqua eorum in ordine ad illam, quam ex natura sua tanquam ipsorum radicem supponunt. Probo consequentiam, ex constitutiuo substantiæ quod est non ordinari ad aliud, quod supponatur ad ipsum & esse id, ad quod reliqua ordinantur, quod dicimus esse ens per se, hoc est propter se intentum à natura: sed illa radix communis accidentium, quæ semper comitatur hoc specie compositum, est per se modò explicato: ergo est substantia.

5. Vltimò ostendo compositum per generationem formam substantialem acquirere ex diuersitate mutationum, quas experimur eandem materiam subire. Ferrum candens est si intensissimum calorem in se concipiat, vt primum separatur agens, à quo calor ille fuit productus, paulatim intensionem caloris amittit, & breuiter temperamento debito se restituit. Ignis quando in cineres redigitur nunquam potest temperamentum amissum, iterum acquirere, neque ad antiquas qualitates redire: ergo diuersam subit mutationem materia ignis, & materia ferri, quando videmus ignem candentem, & ignem in cineres redactum; quæ diuersitas ea est, vt materia ignis candentis solum in accidentibus alterationem passa est, & permanens cum eadem

forma substantiali, quantumuis accidentia perdantur, principium retinet, quod similia accidentia in illa producet, abscedente contrario, à quo fuerunt corrupta; materia verò ignis redacti in cineres formam substantialem amittit, & nullum in illa remanet principium, ex quo similia accidentia antiquis deperditis rursus oriuntur. Hæc & alia plurima latè, doctè & solidè expendit Noster. Soar. disp. 15. sect. 1. Hæc sufficiant pro re iam iuxta omnes Doctores extra omne dubium stabilita.

PUNCTUM II.

Quotuplex sit forma in vnoquoque composito.

S. I.

Status questionis & Doctorum placita.

1. **N**on disquiro modò an eadem materia plures substantiales formas possit recipere supernaturaliter, de quo dicam Controversi. 8. Puncto 2. sed an materia habeat duas formas inter se connexas, & subordinatas in ordine ad naturalem constitutionem vnius compositi, ita vt altera demptæ, etiam si alia superfit in materia compositum simpliciter & adæquate non sit constitutum.

2. P. Soar. 1. Metaph. disp. 15. sect. 10. plures de hac re opinionnes refert. Sensere Paulus Venetus, & Henric. de Gandauo citati apud Suarez num. 4. tot dari formas realiter distinctas in quocumque composito, quot dantur gradus metaphysici, & prædicata essentialia formaliter distincta in quocumque composito. Scotus, & Henriquez apud eundem Soar. num. 8. formam quandam corporeitatis in viuentibus constituunt. Scotus illam in omni viuenti agnouit, Henricus tantum in homine hanc corporeitatis formam inuenit. Alij apud eundem Soar. num. 17. distinguunt formas secundum diuersos substantiæ gradus. Sunt autem quatuor gradus substantiarum materialium, alia est substantia inanimata, alia vegetabilis, alia sensitua, alia rationalis. Substantia inanimata secundum hanc sententiam vnicà tantum gaudet formà: Vegetabilis duabus potitur: Sensitiua tres continet formas; Rationalis quatuor includit. Multi ex antiquis Philosophis pro diuersis partibus heterogeneis viuentibus partiales formas distinctas constituiebant superadditas; alij formas per totum corpus dispersas. Ex Medicis tenent nonnulli cum Galeno, & Auicenna, in quolibet mixto formas elementorum formaliter manere. Communis Theologorum & Philosophorum sententia vnicam tantum formam in vnoquoque composito siue inanimato, siue animato constituit. Ita D. Th. 1. p. q. 76. art. 4. & alij plurimi apud Suar. n. 62. quam idem Suar. latè propugnat ibid. & disp. 13. sect. 3. & lib. 1. de anima cap. 6.

3. De Medicorum sententia afferentium, formas elementorum manere formaliter in mixto, iudicium feram Contr. 7. de generatione, Punct. 4. vbi specialiter illam exagitabo. De sententia constituyente diuersas formas partiales superadditas pro partibus heterogeneis dicam Contr. 1. de anima, Punct. 7. Nunc de aliis sententiis iudicium fero.

S. II.

Duplex reicitur sententia.

4. **P**rimo loco reiicienda est sententia, quæ formas multiplicat pro multitudine prædicatorum essentialium ex his quæ diximus in Logica, vbi probauimus prædicata essentialia non distingui distinctione reali, sed tantum per rationem, ex quo inferunt rationes formales prædicatorum non distingui per formas realiter distinctas, alias realiter, & non solum formaliter distinguerentur. Secundò, si formæ multiplicandæ essent secundum diuersa prædicata formaliter distincta, necessum esset non solum in compositis, sed etiam in formis accidentalibus in Angelo & in materia prima formalitates realiter distinctas constituere, quia in his entitatibus reperiuntur prædicata essentialia formaliter distincta, generica, specifica & individualia, quibus formalitates, seu entitates realiter distinctæ correlponderent sicuti in toto composito secundum hanc sententià correspondent. Vltimò eadem entitas indiuisibilis secundum diuersas cōuenientias, & secundum diuersos effectus,

effectus, quos potest producere, diuersas per intellectum formalitates foritur: ergo non multiplicatur realiter formæ secundum diuersas formalitates, quas intellectus distinguit.

5 Fundamentum huius sententiæ desumptum erat ex Aristotele 7. Metaphys. cap. 10. afferente partibus definitionis correspondere partes rei. Hoc nullius est momenti, intelligendus est enim Aristoteles de partibus, non physicis, sed metaphysicis ab ipso intellectu definiente distinctis. Alio modo potest explicari testimonium Aristotelis de definitione datâ per partes physicas compositi. Aliud testimonium adducitur pro eadem sententia ex eodem Philosopho dicente 2. Metaphys. cap. 2. in formis substantialibus non dari processum in infinitum, quia non datur in conceptibus quidditatiuis. Non maioris est negotij hoc testimonium dissoluere, quam primum; recta enim est illatio Aristotelis: conceptus quidditatiui non sunt infiniti; ergo neque formæ, quia his multiplicatis non possunt illi non multiplicari, non tamen ideo tenet opposita consequentia: formæ non multiplicantur: ergo neque conceptus, & ideo non recte arguitur, neque à priori, neque à posteriori conceptus quidditatiui multiplicatur: ergo multiplicatur formæ.

6 Accedo ad formam corporeitatis quam multis reicit Suarez locis citatis, sed ex nullo capite efficacius reicitur, quam ex solutione, & impugnatione illorum, quæ ad illam constituendam adducunt Scotus, & Henric. illis enim destructis non esse admittendam talem formam clare constabit, non enim licet absque probabili ratione liberè formas absque vilo fundamento comminisci. Scoti & Henrici fundamenta expendo.

7 Exiliat Scotus formam hæc necessariam esse in viuentibus, quia anima est actus corporis physici & organici: ergo anima, quæ est forma viuentis supponit iam corpus organicum: ergo supponit materiam primam cum forma corporeitatis, quia materia prima nudè sumpta organica non est. Ostendam Controu. de anima, Punct. 1. ly *corporeis* in definitione positum posse significare totum compositum constitutum per ipsam animam: cuius anima dicitur actus constitutus, iuxta quam expositionem anima dici potest actus corporis deorganizati per ipsam animam illud constituentem viuens, & organicum, si verò ly *corporeis* non totum compositum, sed materiam primam significet, dicendum est, hæc supponi organicam ad formam per deorganizationem accidentalem, quæ constituit in quantitate cum hoc temperamento qualitatum diuerso pro diuersis partibus viuentibus siue intrinsecè, siue tantum extrinsecè heterogeneis pro diuersis partibus viuentis per ipsam animam constituendi.

8 Secundo, & præcipuè motus est Scotus argumento à posteriori sic confecto. Quando in morte animalis recedit anima, non statim introducit alia forma: ergo necessum est materiam primam retinere residuam aliam formam, ne maneat absque omni forma: recedente animâ non introduci aliam formam, sic probat. Si introduceretur alia forma esset diuersa secundum diuersas dispositiones, quæ succedunt dispositionibus viuentis; sed videmus non ita contingere, sed semper idem cadauer cum eisdem accidentibus permanere: ergo non introducit alia forma statim vt decedit anima. Argumentum ad hominem in Scotum retorqueo. Scotus ipse fatetur, materiam manere cum forma corporeitatis adhuc incompletam, quia forma corporeitatis non dat materiæ esse completum, aliàs anima illi superaddita non potuisset constituere vnum per se, sed vnum per accidens, quia quidquid enti completo superadditur, vnum per se constituere nequit, quia per accidens illi inest, & ita vnum per accidens constituere necessum est: ergo poterit dici manere adhuc absque illa forma corporeitatis absque vilo, vel saltem absque nouo inconuenienti. Probo consequentiam. Non minus ordinatur in tua sententia ad constituendum compositum cum anima superuentura materia cum corporeitatis forma, quam in mea sententia materia sine aliqua substantiali formâ: sed in tua sententia inconueniens non est materiam cum forma corporeitatis incompletam permanere sine alia formâ, ad quam essentialiter ordinatur: ergo neque in mea sententia erit absurdum materiam nudam omni formâ substantiali incompletam permanere sine formâ ad quam ordinatur. Ad argumentum Scoti respondendum est nunquam recedere animam sine noua formâ cadaueris adueniente.

Franc. de Ouedo, Philosoph. Tom. 1.

An verò forma cadaueris sit specialis forma, quæ semper formis viuentibus succedat, vel eadem semper in specie pro cadaueribus succedentibus viuentibus eiusdem speciei, vel an quæcumque forma, quæ viuenti succedit cadaueri appelletur dum illius materia remanet cum illa figura externa, quam habebat viuens, parum ad præsentem quæstionem attinet, & vtrumque probabiliter dici potest. Afferat Suarez num. 16. Ego probabilis censeo, formam cadaueris non esse specialem, aliquam formam, sed omnem formam immediatè succedentem viuenti dici cadauericam, dum illius figuram externam materia retinet, quam habebat in viuenti. Quod si semper eadem appareat, ideo est, quia quod præcipuè sensibus sentimus in cadauere, sunt accidentia, quæ remanent ex præcedenti forma, quæ neque ab illa in conseruari dependebant, neque cum cadauerica opponuntur, & ita remanent in composito quovisque ab aliquo extrinseco agente corrumpantur. Si quis defendere velit dari specialem formam cadaueris eiusdem rationis in omnibus compositis, quæ succedunt viuentibus eiusdem speciei, dicere tenetur in his omnibus occurrere semper aliqua accidentia, tum ex his, quæ remanent ex forma viuentis, tum ex aliis aduenientibus, eadem semper in omni corruptione viuentium eiusdem speciei, quæ ad specialem formam cadauericam disponunt, licet alia simul his adiungantur, quæ necessaria non sunt ad illam specialem formam introducendam, conducunt tamen ad expulsionem dispositionum formæ viuentis, & consequenter ad huius corruptionem, si corruptio viuentis ex defectu dispositionum præcisè contingat, licet ego aliter sentiam. Neque refert dispositiones semper intendere disponere ad aliam formam & non præcisè hanc corrumpere, quia bene possunt illa accidentia intendere introductionem formæ, quam non consequuntur, quia defunt alia, & deest temperamentum adequatum formæ ad quam ordinantur, & illa sufficiunt ad expellendas dispositiones requisitas ad conseruandam formam viuentis. Iterum assero me loqui in opinione, quæ asserit formam in conseruari, dependere à dispositionibus, quod ego non sentio, & ita iuxta mea principia dicam, illa accidentia, quæ non conducunt ad introductionem nouæ formæ, quantumuis expellant dispositiones antiquæ non conducere ad illius corruptionem.

Tertio arguit Scotus: Dicit nequit corpus hominis mortui esse specie diuersum à corpore eiusdem hominis viuentis: sed necessariò dicendum est idem, non solum in specie, sed etiam numero: ergo habet eandem omnino formam. Non animam: ergo formam corporeitatis. Antecedens probat Scotus: si non esset idem corpus in homine emortuo, & viuo, non iacisset in sepulchro idem corpus Christi, quod fuit in Christo viuente, quod dici nefas est. Respondeo in homine viuente & mortuo esse eandem materiam cum eadem deorganizatione figuræ externæ, quam materiam sic organicam corpus appellamus, & ratione illius dicimus esse idem corpus in mortuo, & viuente. Si verò sermo sit de corpore completo constituto ex materia, & forma, verum non est dicere esse idem corpus in cadauere, & in viuente, neque in hoc sensu dicitur permanere in sacrosancto Christi cadauere idem corpus, quod antè præcessit, & modò est in Christo viuente.

Quarto argumentatur: Homo est corporeus non ratione animæ rationalis, quæ est spiritalis: ergo ratione aliàs formæ corporeitatis: vulgaris solutio est, hominem esse corporeum ratione animæ rationalis, quia etiam sit spiritalis *vt quod*, est corporea, *vt quo*. Non teneo: Animam esse corpoream, *vt quo*, nihil aliud esse potest, quam constituere totum corporeum; in se enim nihil habet corporeitatis formaliter, & cum distinguas formaliter *vt quo*, nihil aliud dicis, quam animam spiritualem esse id, quo constituitur corpus, quod aduersarij sic impugnant: Nihil spirituale potest esse constitutum corporei: sed anima rationalis est spiritalis, *vt quod*, quod est esse simpliciter secundum suam entitatem & rationem intrinsecam spiritualem: ergo non potest esse corporea *vt quo*. Verge, esse corpoream *vt quo*, & esse id, quo constituitur corpus, & esse constitutum corporei, formaliter non distinguuntur: ergo conclusionem ipsam reddis pro ratione, cum dicis animam spiritualem *vt quod* esse constitutum hominis corporei, quia est corporea, *vt quo*. Recurrunt alij ad informationem, & asserunt animam rationalem constituere formaliter corpus, quia etiam sit forma

O 2 spiritalis,

spiritualis, informat mediâ in informatione corporeâ, & ita informat modo corporeo, & corpus constituit. Non placet solutio, quia multi censent modum vnionis subiectari in anima, & esse spiritualem, vel dari duplicem modum quemdam ex parte materiæ, & alterum ex parte animæ, & hunc esse spiritualem, & in informationem animæ: quod si verum non sit, saltem non repugnat compositum ex materia & anima rationali vnitum mediâ vnione spirituali, quod non spirituale, sed corporeum diceretur, etiam si informatio formæ spiritualis esset spiritualis.

11 Facilius respondeo, non omnia prædicata, quæ sunt in toto, formaliter participare ratione vtriusque partis, sed plurima ratione alterius tantum, etiam si de toto prædicentur: patet in prædicato intellectui; dicimus enim, homo est intellectuius, & potentia intelligendi tantum illi formaliter competit ratione animæ, licet totum denominet compositum. Eadem ratione prædicatum corporei de toto homine dicitur, & totus homo dicitur corporeus, etiam si ratione vnus tantum partis corporeitatis rationem participiet, & non ratione alterius. Instant aduersarij. Homo est adequatè corporeus: ergo corporeitate adequatâ, sed materia prima est entitas inadequata habens corporeitatem inadequatam identificatam secum: ergo homo habet distinctam corporeitatem à corporeitate materiæ. Retorqueo argumentum: quæcumque sit illa forma, quam aduersarij inueniunt, vt compositum corporeum constituat, est entitas inadequata: ergo illius corporeitas est inadequata: ergo non potest constituere compositum adequatè corporeum. Respondeo distinguendo antecedens: homo est adequatè corporeus, quoad denominationem, id est, totus homo adequatè sumptus, denominatur corporeus, concedo antecedens: est adequatè corporeus secundum totam entitatem adequatam, quâ secundum omne illud, quod formaliter dicit, sit corporeus, nego antecedens, quia homo formaliter dicit animâ, quæ corporea non est: deinde nego consequentiam, quia corporeitate inadequata totum adequatè dicitur corporeum, vel distinguo maioris claritatis gratiâ. Homo est corporeus corporeitate adequatâ, hoc est, totâ corporeitate, quam potest includere, concedo: Corporeitate, quæ in se sit entitas adequata nego. Eodem enim modo, quo dicitur rationalis rationalitate animæ, quæ est entitas inadequata, & est tota rationalitas, quâ denominatur totus homo adequatè rationalis, est corporeus corporeitate materiæ, quæ est entitas inadequata, & totum hominem denominat corporeum, etiam si ex duabus partibus essentialibus; quas includit vna tantum sit corporea, & spiritualis alia.

12 Dices, homo includit essentialiter materiam, & formâ; hæc, quæ præcipua pars illius est, formaliter est spiritualis: illa, quæ est pars minus præcipua, materialis: informatio in probabili sententia spiritualis est, ac per nos non est alia ratio propter quam homo corporeus dici debeat: ergo potiori ratione totus homo debet denominari spiritualis ratione partis formalis principalioris, quam corporeus, ratione partis materialis minus principalis: cur enim materialis pars totum poterit denominare corporeum, quia ipsa est corporea, & pars formalis non poterit idem totum spirituale denominare, cum ipsa spiritualis sit, & quæ præcipue illud constituit? Respondeo materiam vnitam animæ spirituali communicare animæ saltem extrinsecè rationem corporis, quam in se habet, animam verò non communicare materiæ adhuc extrinsecè rationem spirituales, & ita potest denominari corporea anima in toto, cum dicimus homo est corporeus, etiam si ipsa anima spiritualis sit, & materia non potest adhuc in toto spiritualis denominari, nec homo absolute spiritualis dici potest. Materiam communicare extrinsecè animæ rationem corporeitatis mediâ vnione, probô, & explico. Ratio corporis dicit impenetrabilitatem cum alio corpore à se distincto, & ratio spiritus dicit penetrabilitatem cum alio quocumque corpore, & entitate eiusdem rationis cum ipsa, vt probabo latè Controuers. de anima, Puncto 5. sed materia eo ipso, quod vnitur animæ mediâ vnione, illam constituit extrinsecè impenetrabilem cum alio corpore distincto ab illo, cui vnitur, quia anima Petri dum est vnita illius materiæ non potest penetrari cum ligno: ergo materia aliquo modo communicat rationem corporis, quam habet, animæ, quam impenetrabilem constituit cum alio corpore, & cum alia anima vnita alij materiæ. Ani-

ma verò etiam si materiæ vnitur, non illam constituit penetrabilem cum aliqua entitate, cum qua antea non posset penetrari, & ita neque extrinsecè illam penetrabilem constituit, neque illi rationem spiritualitatis communicat.

13 Vltimò arguit Henr. Animata dicuntur constare corpore, & animâ, inanimata non dicuntur constare corpore, & formâ: ergo in animatis datur aliqua forma corporeitatis efficiens materiam ab anima distincta, quæ non datur in inanimatis, quæ non dicuntur constare corpore non includente animam. Respondeo animata dici constare corpore, & animâ, quia constant materiâ organicâ per temperamentum heterogeneum qualitatum, quæ materia, ita disposita dicitur corpus, ad distinctionem materiæ non organicæ: inanimata non dicuntur constare corpore & formâ, idem enim sonat in viuientibus, constare corpore, & animâ, ac constare materiâ organicâ & formâ.

§. III.

Reijctur multiplicitas formarum in viuientibus, & vera statuitur sententia.

14 Eui operâ potuimus destruere fundamenta omnia, quibus forma corporeitatis à suis patronis propugnabatur, sed neque hac indigebimus, vt nos expediamus à sententia, quæ secundum gradus diuersos viuientis distinctas formas constituerebat; nullum est enim neque leue argumentum, præter illud quod adducit Ocham quodlibeto 2. quæst. 10. petium ex diuersitate, & oppositione operationum quod nullius esse momenti clarè constabit. Accedunt rationes aliæ, quæ difficiliorem reddunt hæc formarum multiplicitem in animatis, quæ iam expendo.

15 In equo forma vegetatiua, non est realiter ratio aliqua communis, sed contracta ad certam & determinatam speciem; ergo contrahitur per differentiam specificam secum identificatam. Antecedens neque illario aliquâ indiget confirmatione; procedit argumentum. Ratio specifica contrahens animam vegetatiuam equi, vel dicit rationem animæ sensitiuæ, vel clauditur intra rationem vegetatiuæ, sicuti ratio animæ vegetatiuæ, quæ est in arbore, si contrahitur per rationem animæ sensitiuæ, eadem forma vegetatiua realiter erit sensitiua, quia ratio, quæ contrahitur, & ratio contrahens realiter sunt idem. Si contrahitur intra rationem animæ vegetatiuæ: ergo sicuti materia arboris est sufficienter informata formâ arboris, quæ tantum est vegetatiua, & cum illa constituit totum compositum adequatum, ita materia, quæ est sub forma equi, erit sufficienter informata per animam vegetatiuam, seu per formam, quæ est principium vegetandi, & cum illa totum adequatum constituit, ergo non poterit postea informari formâ sensitiuâ, vel si illa informetur, hæc supponet iam totum vegetatiuum simile arbori iam adequatè constitutum, & ita non poterit vnum per se constituere, quia forma quæ superuenit toti adequato non potest cum illo vnum per se, sed vnum per accidens constituere. Idem dico de forma rationali superuenienti composito sensitiuo. Rursus à posteriori probatur in homine idem principium indiuisibile concurrere ad operationes vegetandi, sentiendi, & ratiocinandi, & consequenter per eandem formam constitui vegetatiuum, sensitiuum, & rationale. Ex nimia attentione intellectiui animæ impeditur operatio sensitiua, & nutritiua: ergo hæ operationes proveniunt ab eodem principio, ergo ab eadem anima: patet consequentia. Ex eo quod hoc principium intentum sit in sua operatione exercenda, nullum habet impedimentum ad operandum principium aliud ab hoc distinctum: ergo quando virtus operatiua huius actionis impeditur alia actione, ambæ ab eadem virtute indiuisibili proveniunt.

16 Vltimò in homine non dari animam sensitiuam à rationali distinctam, ab inconuenienti Theologico probatur: quia, si in Christo fuit duplex anima sensitiua, & rationalis, dum rationalis amisit vnionem cum corpore in triduo mortis, sensitiua vel permansit vnita materiæ, vel fuit corrupta, vel simul fuit separata cum rationali: dicere permansisse vnitam materiæ, hæreticum est, quia sequeretur Christum non fuisse mortuum, siquidem illius corpus permansisset cum anima sensitiua: dicere fuisse corruptam, rursum